

Βρυξέλλες, 28 Ιανουαρίου 2022
(OR. en)

5781/22

TELECOM 30
DIGIT 20
CYBER 31
COMPET 55
RECH 47
PI 8
MI 68
EDUC 33
JAI 109
ENFOPOL 44
COSI 28

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	27 Ιανουαρίου 2022
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2022) 27 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Υιοθέτηση ευρωπαϊκής διακήρυξης σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές για την ψηφιακή δεκαετία

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 27 final.

σνημμ.: COM(2022) 27 final

Βρυξέλλες, 26.1.2022
COM(2022) 27 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Υιοθέτηση ευρωπαϊκής διακήρυξης σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις
ψηφιακές αρχές για την ψηφιακή δεκαετία**

{SWD(2022) 14 final}

«Πιστεύουμε σε μια ανθρωποκεντρική ψηφιακή μετάβαση, η οποία αφορά το ποιοι θέλουμε να είμαστε ως Ευρωπαίοι. Για να γίνει αυτό καλύτερα αντιληπτό, θα διατυπώσουμε ένα σύνολο ψηφιακών αρχών. Όπως η πρόσβαση στο διαδίκτυο για όλους, ένας ασφαλής επιγραμμικός χώρος, το δικαίωμα εκμάθησης ψηφιακών δεξιοτήτων, αλγόριθμοι που σέβονται τους ανθρώπους, η προστασία των παιδιών στον επιγραμμικό χώρο. Αυτές οι σημαντικές αρχές θα συμπληρώσουν τα έννομα δικαιώματα που ήδη προστατεύουν τους Ευρωπαίους στο διαδίκτυο, όπως η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή η ελευθερία της έκφρασης.»

Πρόεδρος κ. Ursula von der Leyen, «Leading the Digital Decade»,
Sines, 1η Ιουνίου 2021

1. Εισαγωγή

Η τοποθέτηση των ανθρώπων στο επίκεντρο της ψηφιακής μετάβασης αποτελεί βασική προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα πρέπει να διαμορφωθεί σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές αξίες και την ευρωπαϊκή νομοθεσία μας.

Σήμερα, η Επιτροπή προτείνει τον καθορισμό ενός συνόλου αρχών που θα διέπουν τον εν λόγω ανθρωποκεντρικό ψηφιακό μετασχηματισμό. Η εν λόγω **ευρωπαϊκή διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές** (στο εξής: διακήρυξη) θα καθορίσει κοινές πολιτικές προθέσεις για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τις δημόσιες διοικήσεις και τους αρμόδιους χάραξης πολιτικής. Σκοπός των ψηφιακών αρχών που περιλαμβάνονται στη διακήρυξη είναι να αποτελέσουν βασικές έννοιες, βασισμένες σε κοινές ευρωπαϊκές αξίες, και να χρησιμεύσουν ως κατευθύνσεις για ένα ανθρωποκεντρικό, ασφαλές, συμπεριληπτικό και ανοικτό ψηφιακό περιβάλλον, στο οποίο κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι οι αξίες της Ένωσης και τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των ατόμων, όπως κατοχυρώνονται από το δίκαιο της Ένωσης, γίνονται σεβαστά και ενισχύονται τόσο εκτός όσο και εντός διαδικτύου.

Η διακήρυξη θα λάβει τη μορφή *κοινής επίσημης διακήρυξης* που θα υπογραφεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή. Η παρούσα ανακοίνωση συνοδεύει το προτεινόμενο σχέδιο της εν λόγω κοινής διακήρυξης.

Η εν λόγω διακήρυξη ανταποκρίνεται στις εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση της προσέγγισης της ΕΕ για τον ψηφιακό μετασχηματισμό με τα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων προστασίας των δεδομένων και της ίσης μεταχείρισης, με αρχές όπως η τεχνολογική και η δικτυακή ουδετερότητα, η συμπεριληπτικότητα¹, καθώς και να ενισχυθούν οι ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες και να προαχθεί ένα οικοσύστημα ψηφιακής εκπαίδευσης υψηλών επιδόσεων². Λαμβάνει επίσης υπόψη την έκκληση του Κοινοβουλίου για προστασία των δικαιωμάτων των χρηστών στο ψηφιακό

¹ 2020/2216(INI)

² 2020/2135(INI).

περιβάλλον³, διασφάλιση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης και καταπολέμηση της παραπληροφόρησης⁴.

Στη διακήρυξη του Βερολίνου του 2020 για την ψηφιακή κοινωνία και την ψηφιακή διακυβέρνηση με βάση τις αξίες, το Συμβούλιο δήλωσε ότι όλοι θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρει ο ψηφιακός μετασχηματισμός. Μέσω της δήλωσης της Λισαβόνας (Δήλωση της Λισαβόνας — Ψηφιακή δημοκρατία με σκοπό) που παρουσιάστηκε στην ψηφιακή συνέλευση του Ιουνίου του 2021, ζήτησε επίσης να καθιερωθεί ένα μοντέλο ψηφιακού μετασχηματισμού που θα ενισχύει την ανθρώπινη διάσταση του ψηφιακού οικοσυστήματος, με πυρήνα την ψηφιακή ενιαία αγορά. Το Συμβούλιο ζήτησε επίσης η ψηφιακή μετάβαση να οικοδομήσει γέφυρες με την πράσινη μετάβαση προς ένα κλιματικά ουδέτερο και βιώσιμο μέλλον.

Μετά τις πρώτες εξαγγελίες της πρωτοβουλίας αυτής στην ανακοίνωσή της για την Ψηφιακή Πυξίδα τον περασμένο Μάρτιο⁵, η Επιτροπή **αλληλεπιδρά ενεργά με τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη** για να ακούσει τις απόψεις τους. Οι εν λόγω δραστηριότητες διαβούλευσης συνέβαλαν στη διαμόρφωση της προτεινόμενης διακήρυξης.

Η παρούσα ανακοίνωση περιγράφει επίσης τα επόμενα βήματα για την παρακολούθηση των μέτρων που λαμβάνονται και των δράσεων που πραγματοποιούνται για την εφαρμογή της διακήρυξης στην πράξη. Η διακήρυξη συνδέεται στενά και συμπληρώνει την πρόταση για την «Πορεία προς την ψηφιακή δεκαετία», η οποία εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2021 και καθορίζει τους ευρύτερους ψηφιακούς στόχους και την πορεία για την επίτευξή τους. Όπως ορίζεται στην πρόταση για την πορεία προς την ψηφιακή δεκαετία, θα παρουσιάζονται ετησίως στοιχεία για την αποτελεσματική παρακολούθηση των αρχών που κατοχυρώνονται στη διακήρυξη, καθώς και ένα ετήσιο Ευρωβαρόμετρο σχετικά με την αντίληψη των Ευρωπαίων πολιτών για τις δράσεις και τα μέτρα που λαμβάνονται. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί η διαφάνεια, θα παρακολουθούνται οι τάσεις και οι επιδόσεις σε όλα τα κράτη μέλη και θα προσαρμόζονται αναλόγως οι κατευθύνσεις πολιτικής σε κάθε πιθανή μελλοντική νομοθεσία στους τομείς που καλύπτονται από τις αρχές που κατοχυρώνονται στη διακήρυξη.

2. Το σκεπτικό της ευρωπαϊκής διακήρυξης σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές

Οι ψηφιακές τεχνολογίες μετασχηματίζουν κάθε πτυχή της ζωής μας, προσφέροντας πρωτόγνωρες ευκαιρίες. Η εργασία, η μάθηση, η κοινωνικοποίηση, η ψυχαγωγία, οι αγορές, η πρόσβαση στη δημόσια διοίκηση, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή στον πολιτισμό πραγματοποιούνται όλο και περισσότερο με ψηφιακά μέσα. Η πανδημία COVID-19 άλλαξε

³ Αριθ. αναφοράς 2020/2018(INL)· 2020/2019(INL)· 2020/2022 (INI)· 2020/2012(INL)· 2020/2014(INL)· 2020/2015 (INI)· 2020/2017(INI), 2020/2216(INI), 2019/2181(INL).

⁴2020/2009(INI).

⁵ «Ψηφιακή Πυξίδα 2030: η ευρωπαϊκή οδός για την ψηφιακή δεκαετία» [COM(2021) 118 final της 9.3.2021].

ριζικά τον ρόλο της ψηφιοποίησης στις κοινωνίες και τις οικονομίες μας, καθώς και την αντίληψή μας γι' αυτήν, και επιτάχυνε τον ρυθμό της.

Οι αναδύομενες τεχνολογικές καινοτομίες σε τομείς όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η ανάλυση δεδομένων, η ρομποτική, το διαδίκτυο των πραγμάτων και η ενσωμάτωσή τους σε επιχειρηματικά μοντέλα και καθημερινές υπηρεσίες και προϊόντα έχουν συμβάλει στον μετασχηματισμό του τρόπου οργάνωσης της οικονομίας και της κοινωνίας. Ο ταχύς ρυθμός του ψηφιακού μετασχηματισμού επέφερε σημαντικές καινοτομίες, προσφέροντας νέα εργαλεία για την αντιμετώπιση παγκόσμιων κοινωνικών προκλήσεων και για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των ιδιωτικών και των δημόσιων υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, διευκόλυνε την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και σε πληροφοριακούς πόρους, και άνοιξε νέους χώρους δημόσιου διαλόγου. Η ευρεία διάδοση των ψηφιακών τεχνολογιών ενίσχυσε την ελευθερία μας, συνδέοντας ακόμη και τις πιο απομακρυσμένες τοποθεσίες, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για τους πολίτες, τους εργαζομένους και τους καταναλωτές· για τη δημιουργία και την ευημερία των επιχειρήσεων· για την άνθηση κοινοτήτων· για την ένταξη μειονεκτουσών ομάδων και για την πρόοδο της κοινωνίας μας συνολικά.

Ενώ η πανδημία COVID-19 επιτάχυνε τον ρυθμό αυτού του μετασχηματισμού, αύξησε παράλληλα το ψηφιακό χάσμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όχι μόνο μεταξύ καλά συνδεδεμένων αστικών περιοχών και αγροτικών και απομακρυσμένων εδαφών, αλλά και μεταξύ όσων μπορούν και όσων δεν μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από ένα εμπλουτισμένο, προσβάσιμο, διαλειτουργικό και ασφαλές ψηφιακό περιβάλλον. Περισσότερο από ποτέ, η ανεπαρκής πρόσβαση σε υπηρεσίες συνδεσιμότητας και διαδικτύου, αλλά και οι περιορισμένες ευκαιρίες απόκτησης ψηφιακών δεξιοτήτων και κατανόησης των ψηφιακών τεχνολογιών αποτελούν σημαντικούς κινδύνους για τη συνοχή της σημερινής κοινωνίας. Η πανδημία COVID-19 κατέδειξε πόσο ζωτικής σημασίας είναι όλοι οι φορείς, συμπεριλαμβανομένων θεσμών όπως οι διοικήσεις, τα ιδρύματα έρευνας, εκπαίδευσης και κατάρτισης και οι εγκαταστάσεις ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, να είναι έτοιμοι για την ψηφιακή κοινωνία, ιδιαίτερα για να διασφαλιστεί η συμπεριληπτικότητα και η στήριξη των ευάλωτων ατόμων, των ηλικιωμένων, των παιδιών και των ατόμων με αναπηρία, ώστε να μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Επιπλέον, η αυξανόμενη διαθεσιμότητα νέων ψηφιακών τεχνολογιών και δεδομένων ενέχει και ανεπιθύμητους κινδύνους που μπορούν να έχουν εκτεταμένες επιπτώσεις για τους πολίτες, τις δημοκρατικές μας αξίες, την ασφάλειά μας ή τα θεμέλια των κοινωνιών μας. Οι κίνδυνοι αυτοί έχουν αυξηθεί σημαντικά, μεταξύ άλλων όσον αφορά παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τη διάδοση παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου και μη ασφαλών προϊόντων, καθώς και την παραπληροφόρηση, το κυβερνοέγκλημα και τις κυβερνοεπιθέσεις, την εκμετάλλευση και κακοποίηση ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, τη μαζική παρακολούθηση των πολιτών, τις αλγοριθμικές μεροληψίες που εμποδίζουν τη δίκαιη και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε πληροφορίες και στον

δημοκρατικό διάλογο, και ακόμα και την καθαρή λογοκρισία. Τα εν λόγω προβλήματα πλήττουν άμεσα τα θεμελιώδη δικαιώματα και υπονομεύουν την πρόοδο που έχει επιτευχθεί με μεγάλη προσπάθεια στον τομέα αυτόν τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και διεθνώς.

Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις δεν απολαμβάνουν λιγότερα δικαιώματα, ούτε προστατεύονται λιγότερο, όταν αλληλεπιδρούν με το ψηφιακό περιβάλλον σε σύγκριση με τον μη επιγραμμικό κόσμο. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν δικαιολογεί εξαιρέσεις στα δικαιώματα και στις ελευθερίες που απολαμβάνουν οι πολίτες της Ένωσης βάσει του δικαίου της ΕΕ. Αντιθέτως, θα πρέπει να αποσκοπεί στην ενίσχυση των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Η Ένωση έχει δεσμευτεί να δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους Ευρωπαίους να επωφελούνται πλήρως από τις ευκαιρίες που προσφέρει ο ψηφιακός μετασχηματισμός, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, ικανοτήτων, κατάστασης ή γεωγραφικής θέσης, και έχει λάβει τόσο διορθωτικά όσο και προληπτικά μέτρα με τη θέσπιση των αναγκαίων κανονισμών και μέτρων πολιτικής σε όλους αυτούς τους τομείς τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, καθώς οι τεχνολογικές λύσεις που επηρεάζουν τη ζωή μας καθίστανται όλο και πιο αλληλένδετες, διαδεδομένες και σύνθετες, γίνεται όλο και πιο επιτακτική η ανάγκη να ενταθούν οι προσπάθειες για την επίτευξη ανοικτής, δίκαιης και ισότιμης πρόσβασης σε ψηφιακά εργαλεία και σε ψηφιακές υπηρεσίες, υποδομές και δεξιότητες που μπορούν τελικά να ενισχύσουν τις δημοκρατίες μας.

Όπως εξηγείται στην Ψηφιακή Πυξίδα 2030, η Ένωση οραματίζεται μια ψηφιακά μετασχηματισμένη Ευρώπη το 2030 σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές αξίες. Το όραμα περιλαμβάνει χειραφετημένους πολίτες και καινοτόμες επιχειρήσεις σε μια ανθρωποκεντρική, συμπεριληπτική, ευημερούσα και βιώσιμη ψηφιακή κοινωνία. Η πρόσφατα εγκριθείσα «Πορεία προς την ψηφιακή δεκαετία» αποσκοπεί στην περαιτέρω ενίσχυση της ηγετικής ψηφιακής θέσης μας και στην ενίσχυση της θέσης των πολιτών και των επιχειρήσεων, ώστε ο ψηφιακός μετασχηματισμός να καταστεί κινητήρια δύναμη της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας στην Ευρώπη. Αυτό θα επιτευχθεί συγκεκριμένα με την επέκταση της ευρυζωνικής πρόσβασης υψηλών επιδόσεων για όλους τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, με την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για το εργατικό δυναμικό ώστε να μπορεί να συμμετέχει πλήρως στην ψηφιακή οικονομία, με την ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ευκολίας χρήσης των δημόσιων υπηρεσιών προς όφελος όλων στην κοινωνία μας. Η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο εμπνέει επίσης μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στα ψηφιακά εργαλεία και τις ψηφιακές υπηρεσίες. Επιτρέπει τη διατήρηση της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης. Τέλος, σύμφωνα με τη διττή ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, ένας ακόμα στόχος του ψηφιακού μετασχηματισμού θα είναι να αξιοποιήσει τη δύναμη της τεχνολογίας για την ανάληψη δράσης για το κλίμα, την προστασία της βιοποικιλότητας και την αποκατάσταση της φύσης, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη

Συμφωνία, τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και τη συμφωνία του Παρισιού.

Σε αυτό το γενικό πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στις εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, προτείνει να καθοριστεί ένα σύνολο αρχών που θα χρησιμεύσουν ως οδηγός για έναν βιώσιμο και ανθρωποκεντρικό ψηφιακό μετασχηματισμό με βάση τις αξίες.

Εν προκειμένω, η διακήρυξη προτείνει ψηφιακές αρχές προς το συμφέρον όλων των Ευρωπαίων, ειδικότερα σύμφωνα με τις ακόλουθες κατευθύνσεις: ψηφιακός μετασχηματισμός με επίκεντρο τον άνθρωπο· αλληλεγγύη και ένταξη· ελευθερία επιλογής· συμμετοχή στον ψηφιακό δημόσιο χώρο· ασφάλεια, προστασία και χειραφέτηση· και βιωσιμότητα.

Ως εκ τούτου, η διακήρυξη θα πρέπει επίσης να χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς κατά την ανάπτυξη και την εφαρμογή νέων τεχνολογιών. Επίσης, θα πρέπει να καθοδηγεί τους αρμόδιους χάραξης πολιτικής σε μια κοινή προσπάθεια για τον καθορισμό της ευρωπαϊκής πορείας προς έναν βιώσιμο, ανθρωποκεντρικό και συμπεριληπτικό ψηφιακό κόσμο, και για την αδιάρρηκτη σύνδεση των πολιτικών παρεμβάσεων της ΕΕ με τον σκοπό αυτόν. Η διακήρυξη μπορεί να αποτελέσει παγκόσμιο σημείο αναφοράς για πολλά αναδυόμενα κοινωνικά και δεοντολογικά ζητήματα που συνεπάγεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός. Οι ίδιες αρχές θα βρίσκονται στο επίκεντρο των δράσεων της ΕΕ έναντι των εταίρων της και στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών.

Η προτεινόμενη διακήρυξη βασίζεται σε προηγούμενες πρωτοβουλίες των κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αξιοποιεί πολυάριθμες παρατηρήσεις που συγκεντρώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση. Σε συνέχεια της διαβούλευσης, ορισμένες αρχές βελτιώθηκαν σε σύγκριση με το αρχικό σύνολο αρχών που παρουσιάστηκε σε αυτήν.

Δημόσια διαβούλευση σχετικά με ένα σύνολο ευρωπαϊκών ψηφιακών αρχών

Από τις 12 Μαΐου έως τις 6 Σεπτεμβρίου 2021 η Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση για να συγκεντρώσει απόψεις σχετικά με τη διατύπωση των ευρωπαϊκών ψηφιακών αρχών για την προώθηση και την προάσπιση των αξιών της ΕΕ στον ψηφιακό χώρο.

Η δημόσια διαβούλευση προωθήθηκε κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης «Leading the Digital Decade» στις 1-2 Ιουνίου, στην ψηφιακή πλατφόρμα της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, καθώς και σε λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Κύριος στόχος της διαβούλευσης ήταν να συγκεντρωθούν οι απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των αρχών των κρατών μελών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, μη κυβερνητικών οργανώσεων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, επιχειρηματικών ενώσεων και εταιρειών, άλλων ενδιαφερόμενων μερών και, φυσικά, των πολιτών.

Έτσι δρομολογήθηκε μια ευρεία διαδικασία διαβούλευσης, η οποία περιλάμβανε συμμετοχικά εργαστήρια και στοχευμένες συνεντεύξεις, μια έρευνα του Ευρωβαρομέτρου για τη συγκέντρωση απόψεων από όλα τα κράτη μέλη και από διάφορες ηλικιακές ομάδες, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά και στους νέους, και από ανθρώπους από διαφορετικά κοινωνικά στρώματα.

Συνολικά, από τις διαβουλεύσεις προέκυψε ευρεία υποστήριξη για μια ευρωπαϊκή διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές, καθώς και για το πρώτο σύνολο αρχών που περιγράφονταν στην ανοικτή δημόσια διαβούλευση, και τονίστηκε η σημασία ορισμένων από αυτές έναντι των άλλων, ενώ ορισμένοι συμμετέχοντες επισήμαναν την ανάγκη να προστεθούν και άλλες αρχές. Οι απαντήσεις στις διάφορες δραστηριότητες διαβούλευσης αποτέλεσαν τη βάση για τον σχεδιασμό της διακήρυξης που παρουσιάζεται σήμερα.

Μια πιο λεπτομερής σύνοψη της διαβούλευσης παρουσιάζεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα ανακοίνωση.

3. Ο πολιτικός χαρακτήρας της διακήρυξης σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές

Η πρόταση σχετικά με το σύνολο των ψηφιακών αρχών που θα πρέπει να διαμορφώσουν την ψηφιακή κοινωνία της Ευρώπης υποβάλλεται με τη μορφή **κοινής επίσημης διακήρυξης** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Το σχέδιο διακήρυξης, όπως προβλέπεται στο παράρτημα, αποτελεί πρόταση προς συζήτηση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με σκοπό την υπογραφή του και από τα τρία θεσμικά όργανα.

Η διακήρυξη βασίζεται κυρίως στο πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ, ειδικότερα στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στο παράγωγο δίκαιο της ΕΕ.

Οι αρχές αυτές δεν θίγουν τα έννομα δικαιώματα που ήδη προστατεύουν τους πολίτες στο διαδίκτυο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και για τα οποία πρέπει να υπάρχουν αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας σε ολόκληρη την Ένωση. Δεν θίγουν ούτε τους νόμιμους περιορισμούς στην άσκηση των εν λόγω έννομων δικαιωμάτων, προκειμένου να τα συμβιβάσουν με την άσκηση άλλων δικαιωμάτων ούτε τους αναγκαίους και αναλογικούς περιορισμούς προς το δημόσιο συμφέρον. Όταν υλοποιούνται μέσω πρωτοβουλιών πολιτικής, οι εν λόγω αρχές θα εφαρμόζονται μαζί με τα υφιστάμενα δικαιώματα και τις αρχές και για σκοπούς γενικού δημόσιου συμφέροντος.

4. Συνέχεια που θα δοθεί σε ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο

Έγκριση της ευρωπαϊκής διακήρυξης σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές

Η Επιτροπή προτείνει να υπογραφεί επισήμως η ευρωπαϊκή διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές από κοινού από τα τρία οικεία θεσμικά όργανα της ΕΕ. Μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η Επιτροπή θα συντονίσει τη συζήτηση με βάση το σχέδιο διακήρυξης που παρουσιάζεται σήμερα.

Ισχύουσα και μελλοντική νομοθεσία και δράσεις της ΕΕ

Δεδομένου του πολιτικού χαρακτήρα της διακήρυξης, δεν αντιστοιχούν όλες οι αρχές σε δικαιώματα που είναι άμεσα εκτελεστά: ορισμένα προβλέπονται ήδη στη νομοθεσία, ενώ για άλλα ενδέχεται να απαιτηθεί περαιτέρω δράση, σε κατάλληλο επίπεδο. Η διακήρυξη πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τις νομικές πράξεις της ΕΕ και δεν τις θίγει.

Μάλιστα, η Επιτροπή έχει ήδη υποβάλει σειρά κανονιστικών προτάσεων και έχει προτείνει πρωτοβουλίες πολιτικής στους τομείς που καλύπτονται από τις ψηφιακές αρχές που ορίζονται στο σχέδιο διακήρυξης. Από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει να αναλαμβάνει, όποτε χρειάζεται, δράσεις και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή των ψηφιακών αρχών που διαμορφώνουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό στην πράξη⁶.

Παρακολούθηση και επανεξέταση

Οι αρχές που κατοχυρώνονται στη διακήρυξη αφορούν τους πολίτες, τις δημόσιες αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών σε όλα τα επίπεδα. Είναι επίσης σημαντικές για τις επιχειρήσεις, υπό τον ρόλο τους τόσο ως χρήστες ψηφιακών υπηρεσιών όσο και ως ενεργοί παράγοντες που φέρουν ευθύνη στον ψηφιακό χώρο.

Η Επιτροπή θα προωθήσει δραστηριότητες επικοινωνίας και συμμετοχής με τα κράτη μέλη και όλους τους σχετικούς φορείς, ώστε να διασφαλιστεί ότι θα ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τις αρχές που κατοχυρώνονται στη διακήρυξη και ότι θα δεσμευτούν από κοινού για την τήρησή τους.

Για να είναι επιτυχημένη η πρωτοβουλία αυτή, είναι σημαντικό να παρακολουθείται αποτελεσματικά ο τρόπος με τον οποίο θα εφαρμοστούν στην πράξη οι ψηφιακές αρχές. Η πρόταση απόφασης της Επιτροπής σχετικά με την πορεία προς την ψηφιακή δεκαετία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θα κοινοποιούν εγκαίρως στην Επιτροπή τις αναγκαίες πληροφορίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά τη συνέχεια που θα δοθεί στις αρχές που κατοχυρώνονται στη διακήρυξη. Επιπλέον, η πρόταση της Επιτροπής προβλέπει την υποβολή ετήσιας έκθεσης για την κατάσταση της ψηφιακής δεκαετίας στην οποία θα αξιολογείται η κατάσταση των μέτρων που λαμβάνονται σε συνέχεια των αρχών που

⁶ Στο πλαίσιο αυτό, κάθε δράση για την οποία απαιτείται χρηματοδοτική συνεισφορά από τον προϋπολογισμό της ΕΕ θα καλύπτεται από τα κονδύλια των σχετικών προγραμμάτων δαπανών που έχουν συμφωνηθεί για την περίοδο 2021-2027, καθώς και στο πλαίσιο των συμφωνημένων ανθρώπινων πόρων.

κατοχυρώνονται στη διακήρυξη. Στη συνέχεια, η Επιτροπή θα κοινοποιήσει τη στρατηγική της αξιολόγηση όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ΕΕ στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο και θα παράσχει συνιστώμενες δράσεις και μέτρα στα κράτη μέλη και/ή θα συζητήσει τις κοινές δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει η Επιτροπή και τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα ενισχύσει επίσης τη συνεργασία με τα κράτη μέλη και όλους τους σχετικούς φορείς όσον αφορά όλους τους συναφείς κανόνες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων όσων ορίζονται στην προαναφερθείσα νομοθεσία, με έμφαση στη μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο (κατά περίπτωση) και στην εφαρμογή τους, και μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. Ο στενότερος και τακτικός διάλογος με τα κράτη μέλη μπορεί να διευκολύνει την έγκαιρη έκδοση και (κατά περίπτωση) μεταφορά των νομικών πράξεων της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο, καθώς και να βελτιώσει την ποιότητα της εφαρμογής τους, ώστε να αποφευχθεί η ανάγκη προσφυγής σε διαδικασίες επί παραβάσει σε μεταγενέστερο στάδιο.

Επίσης, η Επιτροπή θα διεξάγει έρευνα του Ευρωβαρομέτρου για την παρακολούθηση των μέτρων επακολούθησης στα κράτη μέλη σε ετήσια βάση. Το Ευρωβαρόμετρο θα συλλέγει ποιοτικά δεδομένα, με βάση την αντίληψη των πολιτών για τον τρόπο με τον οποίο οι ψηφιακές αρχές εφαρμόζονται στην πράξη στα διάφορα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα αξιολογεί την ανάγκη επανεξέτασης, με την πάροδο του χρόνου, όλων των αρχών ενόψει των τεχνολογικών εξελίξεων και, εάν χρειαστεί, θα υποβάλει σχετική πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Προώθηση της ευρωπαϊκής διακήρυξης σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές σε όλον τον κόσμο

Η ΕΕ ήταν ανέκαθεν πρωτοπόρος στον τομέα της προαγωγής των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ άλλων και στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Η ΕΕ είναι σε θέση να διατηρήσει αυτόν τον ρόλο ως υπεύθυνη παγκόσμια ηγέτιδα ενός μοντέλου ανθρωποκεντρικής και βασιζόμενης σε αξίες προσέγγισης στην ψηφιακή εποχή. Η διακήρυξη θα αποτελέσει επίσης κατευθυντήριο εργαλείο για τη διπλωματική δράση της ΕΕ και θα διαμορφώσει τις εταιρικές σχέσεις και τις συζητήσεις μας με τους διεθνείς εταίρους μας.

5. Συμπέρασμα και επόμενα βήματα

Με την εν λόγω διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές, η Επιτροπή προτείνει ένα πλαίσιο αναφοράς για τους πολίτες και έναν οδηγό για τις επιχειρήσεις και τους αρμόδιους χάραξης πολιτικής, με στόχο να τεθούν οι άνθρωποι στο επίκεντρο του ψηφιακού μετασχηματισμού.

Τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων αρχών τους, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, η κοινωνία των πολιτών σε όλα τα επίπεδα και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν κοινή ευθύνη να εργαστούν για έναν ανθρωποκεντρικό ψηφιακό μετασχηματισμό.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται πολύ στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για να διευκολύνει την υπογραφή της διακήρυξης το συντομότερο δυνατόν εντός του 2022.